

BUDGET 2027

PLAN 2028–2031

Skola, omsorg och trygghet i hela Varberg

**”Tala lite, tala sant,
utgif lite, betala kontant”**

Bexells talande stenar, Varberg

Sverigedemokraterna
Varberg

Innehåll

Ett fristående förslag med SD:s egna satsningar och uppdrag.

Förslag till beslut 3

SD:s kommentar 4

Egna satsningar 5

Uppdrag: kommunstyrelsen 6

Uppdrag: kommunens bolag 12

Uppdrag: socialnämnden 13

Uppdrag: skola och utbildning 15

Uppdrag: landsbygd, trafik och kultur 17

Uppdrag: kultur- och fritidsnämnden 18

Driftsbudget och resultat 19

Investeringar 20

Finansiell analys 21

Så läser du budgeten

Satsningstabellen visar årets förändring. Tomma rutor betyder att tidigare nivå fortsätter. Summaraden visar den samlade årliga kostnaden. Driftsramarna innehåller befintlig verksamhet och tidigare beslut.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta att:

1. Fastställa skattesatsen för år 2027 till 20,33 procent.
2. Fastställa finansiella mål för kommunkoncernen: Årets resultat efter finansiella poster ska som genomsnitt uppgå till minst 265 miljoner kronor per år 2023–2031. Soliditeten, exklusive pensionsåtagande i ansvarsförbindelse, ska vid planperiodens slut vara minst 30 procent.
3. Fastställa finansiella mål för kommunen: Årsresultatet ska som genomsnitt uppgå till minst 200 miljoner kronor per år 2023–2031. Det strukturella resultatet ska varje år vara minst 2 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Kommunens samlade investeringsram är 3 miljarder kronor för 2027–2031. Soliditeten ska stärkas gradvis med ett långsiktigt mål om minst 50 procent, inklusive finansiell leasing.
4. I övrigt godkänna budget 2027 och plan 2028–2031, inklusive angivna ekonomiska ramar, satsningar, investeringsprioriteringar och uppdrag till berörda nämnder och bolag.
5. Bemyndiga kommunstyrelsen att besluta om användningen av kommunstyrelsens ofördelade medel.
6. Fastställa kommunkoncernens totala låneram för 2027 till högst 9 800 miljoner kronor, inklusive lånen i Varbergs Stadshus AB.
7. Ge kommunstyrelsen rätt att under 2027 nyupplåna, det vill säga öka kommunkoncernens skulder, med högst 1 300 miljoner kronor samt omsätta lån som förfaller till betalning under året. Behörig delegat får teckna lånen.

SD:s kommentar till budgeten

Skola, omsorg och trygghet i hela Varberg

Varberg ska ge barn en bra start, äldre en värdig omsorg och personalen goda arbetsvillkor, i hela kommunen. Budgeten visar Sverigedemokraternas inriktning för hela planperioden 2027-2031. Kommande budgetar ska bygga vidare på den efter behoven och ekonomin.

2027 blir ännu ett tufft år. Vi behöver hålla i ekonomin lite till, men ser bättre möjligheter framåt. Skatten behålls på 20,33 procent. Vi minskar onödig administration, förbättrar inköp och prioriterar bort sådant som inte ger tillräcklig nytta. Det ska skapa utrymme för större satsningar från 2028, med värnad kvalitet och nödvändig bemanning i välfärden. Vi vill också att Varberg Energi undersöker möjligheten att sälja batteriparken i Tvååker.

Omsorgen får 10 miljoner kronor 2027 till personalens arbetsvillkor. Minutstyrningen ska bort, personalen få större inflytande över scheman och flex återinföras där det fungerar. Tiotimmarpass på natten ska återinföras. Tillåtna undantag från elva timmars dygnsvila utreds med facken. Från 2028 planerar vi 20 miljoner till personalen och 10 miljoner till bättre kvalitet för brukare, bland annat hemtrevligare boenden. Arbetsskor införs 2028 med pengar därutöver.

Hela Varberg ska leva. Vi värnar landsbygdens skolor och förskolor, underlättar byggande och stärker kulturmiljöarbetet. Fullmäktige ska säkra landsbygdens detaljplaner med 1 miljon kronor både 2027 och 2028, finansierat från kommunstyrelsen. Avgiften för förhandsbesked halveras från 2028.

Skolan behöver mer resurser. Från 2028 avsätts inledningsvis 25 miljoner kronor per år för lärarnas undervisning, planering och uppföljning. Elevstödet får 5 miljoner 2027 och 10 miljoner per år från 2028. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden får 5 miljoner 2028 och 10 miljoner per år från 2029, att fördela efter behoven. Lovjobben får 0,5 miljoner 2027 och 1,5 miljoner per år från 2028.

Peder Skrivares skola (PS) behöver fungerande lokaler. Vi håller investeringarna inom 3 miljarder kronor 2027-2031. Effektivare investeringar ska skapa utrymme för AI och PS. AI får 15 miljoner 2027 och 5 miljoner per år 2029-2031. Fordonsutbildningarnas lokaler utreds 2027. Mentorn och en del av framtida omsorgsinvesteringar planeras efter 2031. Trönninge och Östergården fullföljs enligt plan.

AI-arbetet rivstartar 2027. Kommunala försök och beräkningar pekar på möjligheten att halvera tidsåtgången för vissa administrativa uppgifter. Nyttan ska mätas och faktiska kostnadsminskningar bidra till omställningen.

Vi vill förena verklig klimatnytta med fler jobb. Sveriges i huvudsak fossilfria elproduktion, Varbergs gröna hamn och järnvägen ska lyftas fram för att locka internationella företag hit. Trygghet och beredskap stärks i hela kommunen. Vi vill planera för att skydda och utveckla kustsamhällena och utreda en klimat- och beredskapsfond. Kommunens officiella flaggning ska vara återhållsam och neutral.

Resultatmålen är minst två procent strukturellt varje år och i genomsnitt minst 200 miljoner kronor 2023-2031. Omställningen ska ge 110 miljoner kronor 2027. Den årliga besparingen höjs sedan med 50 miljoner 2028, 20 miljoner 2029 och 10 miljoner både 2030 och 2031. Varje höjning ligger kvar kommande år, vilket ger en årlig nivå på 200 miljoner från 2031.

Satsningar och driftsbudget

Här redovisas våra egna prioriteringar. Tabellen visar förändringen mot föregående år. En tom ruta betyder att tidigare nivå fortsätter. Den samlade årliga kostnaden visas längst ned. Befintlig verksamhet och tidigare beslut ligger i grundramarna.

Egna prioriteringar: årets förändring

mnkr	2027	2028	2029	2030	2031
Personalens arbetsvillkor och bemanning	10,0	10,0			
Ökad kvalitet för brukare		10,0			
Lärarnas undervisningsuppdrag och nya regler		25,0			
Fler vuxna för elever i behov av stöd	5,0	5,0			
Arbetsskor		1,5			
Kommunala ordningsvakter		1,5	1,5		
Halverad förhandsbeskedsavgift		1,3			
Landsbygdens detaljplaner	1,0		-1,0		
Kommunstyrelsen: minskad ram	-1,0		1,0		
Stadsantikvarie	0,8	0,2			
Fyra medarbetare i uppsökande teamet		3,0			
Utökade lovjobb för ungdomar	0,5	1,0			
Stärkt utbildning och arbetsmarknad		5,0	5,0		
Årets nya förändring	16,3	63,5	6,5		
Samlad årlig kostnad för våra tillägg	16,3	79,8	86,3	86,3	86,3

Kommunstyrelsens ram minskas med 1 miljon 2027 och 2028 för att finansiera landsbygdens detaljplaner hos byggnadsnämnden. Överföringen upphör 2029.

Till bättre mat finns 0,5 miljoner i grundramen. AI-driften betalas inom kommunstyrelsens ram. Investeringarnas effektivisering redovisas i investeringsplanen.

Personalen och brukarnas vardag

Vi avsätter 10 miljoner kronor 2027 till personalens arbetsvillkor. Från 2028 planeras 20 miljoner till personalen och 10 miljoner till ökad kvalitet för brukare. Det blir totalt 30 miljoner per år till socialnämnden, utöver arbetsskor och uppsökande teamet.

Uppdrag till kommunstyrelsen

Omställning för en starkare kommunal ekonomi

Kommunstyrelsen ska ge kommundirektören i uppdrag att stärka kommunens ekonomi med 110 miljoner kronor 2027. Därefter tillkommer 50 miljoner 2028, 20 miljoner 2029 samt 10 miljoner 2030 och ytterligare 10 miljoner 2031. Besparingarna ska vara varaktiga och ligga kvar kommande år. Uppdraget omfattar förvaltningarna och de kommunala bolagen. Kommundirektören ska ta fram en första genomförandeplan under första kvartalet 2027.

Effektiviseringsuppdraget ska inte gå ut över välfärden. Skola, vård och omsorg ska ha den kvalitet och bemanning som behövs. Besparingarna ska sökas i administration, inköp, avtal, digitala system och bättre samordning. Förändringarna ska ge varaktigt lägre kostnader. Verkliga kostnadsminskningar och frigjord arbetstid ska redovisas var för sig. Kommunstyrelsen ska varje kvartal följa upp de ekonomiska effekterna och hur välfärdens kvalitet och nödvändiga bemanning värnas.

Kommundirektören ska inom omställningsuppdraget lista tidigare politiska beslut om uppdrag, bidrag och satsningar som fortfarande medför kostnader och som inte följer av lag. Listan ska visa vad varje beslut gäller, vad det kostar per år och vilket syfte det har. Underlaget ska redovisas till kommunstyrelsen inför senare politiska beslut i berörd nämnd eller kommunfullmäktige om insatserna ska fortsätta, ändras eller avslutas.

Omställningsuppdraget: tillkommande krav och årlig effekt

mnkr	2027	2028	2029	2030	2031
Årets tillkommande effektivisering	110,0	50,0	20,0	10,0	10,0
Samlad årlig effekt i driftsbudgeten	110,0	160,0	180,0	190,0	200,0

Vi ser möjligheter att minska kostnaderna för administration, inköp och avtal. AI ska vara ett verktyg för att förenkla arbetet och frigöra resurser. Kommundirektörens genomförandeplan ska visa vilka åtgärder som ger hela den ekonomiska effekten.

Neutral kommunal flaggning

Kommunens officiella flaggning ska vara återhållsam och neutral. Den ska inte användas för privata organisationers kampanjer.

Upphandling och administration

Bättre upphandlingar och rätt krav

Kommunstyrelsen ska samordna arbetet med effektivare upphandlingar i kommunkoncernen. Vi ska köpa det kommunen behöver, till rätt kvalitet och med kostnaden över hela användningstiden som grund. Krav som fördyrar utan tydlig nytta ska tas bort. Hållbarhetskraven ska begränsas till vad svensk lag kräver.

Avtal, inköpsvolym och förlängningar ska gås igenom. En prioriterad avtalslista ska tas fram under första kvartalet 2027. Konkurrensen ska förbättras där det går, inköp samordnas när det ger lägre kostnad och avtal följas upp. Genomförandeplanen ska visa vilka löpande kostnader som kan minska redan 2027 och vad som kan ske senare. Besparingarna ingår i det samlade omställningsuppdraget.

Målet är att sammantaget spara 15 procent på kommunens investeringar under planperioden 2027–2031. Besparingarna ska nås genom bättre upphandlingar och rätt ställda hållbarhetskrav enligt svensk lag. Vi ska inte tumma på kvalitet, funktion eller arkitektonisk kvalitet. Byggnaderna ska fungera väl för verksamheten och ha låga kostnader för drift och underhåll. Lägre investeringskostnader får inte leda till dyrare drift eller större underhållsbehov.

Besparingen redovisas enbart i investeringsplanen och beräknas efter avdrag för senarelagda projekt.

Mindre administration redan 2027

Kommunstyrelsen ska tillsammans med förvaltningarna och de kommunala bolagen minska administrativa kostnader och onödigt dubbelarbete. AI och gemensamma digitala lösningar ska användas där de avlastar personalen och ger lägre kostnader. Ekonomi, HR, lönehantering, fakturering, kommunikation och ledningsstöd ska ingå. Onödiga interna moment ska bort. När en administrativ tjänst blir ledig ska behovet av att återbesätta den prövas. Stödfunktioner ska samordnas där det fungerar bättre.

Kommunstyrelsen ska visa vilka kostnader som kan minska, när det kan ske och vad förändringarna kostar att genomföra. Undervisning, omsorgsarbete och den handläggning som brukarna behöver ska värnas.

AI och utvecklingen av PS

Rivstart med AI-tjänster 2027

Kommunstyrelsen ska rivstarta arbetet med AI-tjänster 2027. De första tjänsterna ska börja provas under första kvartalet. Börja med återkommande uppgifter inom ekonomi, personaladministration, fakturor och dokumenthantering där nyttan kan mätas och bli stor. Medarbetarna ska få stöd att använda lösningarna i vardagen. Förvaltningarna och de kommunala bolagen ska använda AI där det ger bättre arbetssätt och lägre kostnader.

En egen AI-miljö ska byggas upp och egna digitala lösningar utvecklas där de ger bättre stöd och lägre kostnad. Vi avsätter 15 miljoner kronor i investering 2027 och 5 miljoner per år 2029-2031 för att bygga vidare. Under 2028 fortsätter arbetet utan ett nytt investeringsbelopp.

Investeringsramen avser utrustning och utveckling som får redovisas som tillgångar. Löpande drift, support och abonnemang får använda 2,5 miljoner 2027 och 5 miljoner per år från 2028 inom kommunstyrelsens befintliga ram. Säkerhet, kvalitet och total kostnad ska styra.

Kommunala försök och beräkningar pekar på möjligheten att minska tidsåtgången för vissa administrativa uppgifter med uppemot 50 procent. Det beskriver en potential som ska provas i Varberg. Tid och kvalitet ska mätas före och efter införandet. Frigjord tid, minskade externa köp och faktiska kostnadsminskningar ska redovisas var för sig. Effekterna ingår i omställningsuppdraget.

PS och fordonsutbildningarna

Kommunstyrelsen ska tillsammans med utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ta fram en samlad plan för utvecklingen av Peder Skrivares skola. Renovering, ombyggnad och nya lokaler ska hänga ihop. Under 2027 ska det utredas hur byggnation för fordonsutbildningarna kan komma igång, med plats, etapper, tidplan och kostnader. Tillfälliga lokaler ska ingå.

Kommunens investeringar ska hållas inom 3 miljarder kronor under 2027-2031. Effektivare investeringar ska skapa utrymme inom ramen. AI-miljön finansieras och återstående utrymme tillförs PS.

Målet är att sammantaget spara 15 procent på kommunens investeringar under planperioden 2027-2031. Målet omfattar hela kommunens investeringsbudget.

Besparingarna ska nås genom bättre upphandlingar och rätt ställda hållbarhetskrav enligt svensk lag. Vi ska inte tumma på kvalitet, funktion eller arkitektonisk kvalitet. Byggnaderna ska fungera väl för verksamheten och ha låga kostnader för drift och underhåll. Lägre investeringskostnader får inte leda till dyrare drift eller större underhållsbehov.

Omsorg, trygghet och beredskap

Pengar till omsorgen när behoven ökar

Omsorgen ska få pengar efter de behov som finns. När ett nytt boende öppnar ska pengar till personal och drift finnas på plats. Östergården och Trönninge ska bli klara enligt plan. Fler platser i äldreboenden och dagverksamhet ska planeras när behoven ökar. En del av investeringarna i framtida omsorgsplatser planeras efter 2031. Behoven ska styra den fortsatta utbyggnaden. Kommunstyrelsen ska under 2027 redovisa förslag och ekonomiska konsekvenser.

Kommunala ordningsvakter

Kommunstyrelsen ska under 2027 utreda hur kommunala ordningsvakter kan organiseras och samverka med Polisen. Platser, omfattning, kostnad och tidplan ska redovisas. Införandet ska ske successivt: 1,5 miljoner kronor avsätts 2028 och ytterligare 1,5 miljoner från 2029, så att den årliga nivån blir 3 miljoner kronor. Organisation och omfattning ska prövas i utredningen. Utredningen ska redovisas inför budget 2028.

Beredskap i hela kommunen

Kommunstyrelsen ska utreda trygghetspunkter och hur viktig verksamhet kan fortsätta fungera vid längre störningar. Planeringen ska omfatta försörjning, reservkraft och information. Målet är att prioriterad verksamhet ska kunna klara två veckors försörjningsstörningar. Behov, ansvar och kostnader ska redovisas. Utredningen ska redovisas under fjärde kvartalet 2027.

Kunskap om krisberedskap

Kommunstyrelsen ska utreda en utbildningsinsats för förtroendevalda och information till invånarna om krisberedskap. Innehåll, ansvar, tidplan och kostnad ska beskrivas så att insatserna blir användbara i vardagen. Utredningen ska redovisas under tredje kvartalet 2027.

Boenden, natur och fler jobb

Fler 55+ boenden och trygghetsboenden

Kommunstyrelsen ska utreda lämpliga platser för ett eller flera 55+ boenden med god kvalitet och hur fler trygghetsboenden kan komma till i hela kommunen. Olika upplåtelseformer ska prövas. Kommunen ska tillsammans med bostadsaktörer undersöka intresset, behoven och kostnaderna. Utredningen ska redovisas under fjärde kvartalet 2027.

Naturreseptat längs Himleån i Trönninge

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheten att bilda ett naturreseptat längs Himleån i Trönninge. Utredningen ska beskriva områdets naturvärden, föreslå en lämplig avgränsning och redovisa kostnader och konsekvenser. Berörda markägare ska få komma till tals, och hänsyn ska tas till den planerade Östergatan. Det ska även framgå om ett reseptat kan bildas i etapper. Utredningen ska redovisas under fjärde kvartalet 2027.

Klimatnytta och fler jobb i Varberg

Kommunstyrelsen ska jämföra klimatsatsningar efter kostnad och verklig nytta. Dyra åtgärder med liten effekt ska omprövas. Även skogsplantering ska bedömas. Växande skog kan vara en kolsänka som binder koldioxid och på sikt ett beredskapslager av virke och bränsle (exempelvis flis).

I samma arbete ska kommunen ta fram ett sätt att locka internationella företag att etablera produktion i Varberg i stället för exempelvis Polen eller Kina. Sveriges i huvudsak fossilfria elproduktion, Varbergs gröna hamn och närheten till järnväg och större vägar ska lyftas fram. Vi vill förena möjligheten till lägre utsläpp med fler jobb i Varberg.

Första steget är att marknadsföra Varbergs fördelar och skapa kontakter med företag som kan vilja etablera sig här. Klimatnyttan ska bedömas för både produktion och transporter. Uppdraget ska vara löpande och återskottas till kommunstyrelsens arbetsutskott minst en gång per halvår och oftare vid behov.

Kust, klimat och beredskap

Långsiktigt skydd och utveckling av Varbergs kustnära områden

Varbergs kustsamhällen, bostäder och verksamheter är en viktig del av kommunen. Vi vill skapa långsiktiga förutsättningar för dem att finnas kvar och utvecklas även när havet stiger.

Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder och bolag ta fram en områdesvis åtgärdsplan för hela Varbergs kuststräcka. Planen ska visa hur befintlig bebyggelse och samhällsviktig infrastruktur kan skyddas mot stigande havsnivåer, översvämning och erosion.

För varje område ska planen ange möjliga skyddsåtgärder och vid vilka havsnivåer eller risknivåer de behövs. Förberedelser och skyddsåtgärder ska sättas igång först när uppmätta förändringar i havsnivån och faktiska risker på platsen visar att de behövs. Prognoser långt fram i tiden ska inte ensamma utlösa åtgärder. Tidpunkten ska ta hänsyn till hur lång tid det tar att få skydden på plats.

Kostnader, ansvar och förutsättningar för genomförandet ska beskrivas översiktligt. Särskilt ska prövas hur skydd för befintlig bebyggelse kan skapa förutsättningar för fortsatt utveckling och ny bebyggelse i kustnära områden. Planen ska tas fram i dialog med länsstyrelsen och stämmas av med kommunstyrelsen under arbetets gång. Den ska slutredovisas till kommunfullmäktige senast den 30 juni 2030.

Utreda inrättandet av en klimat- och beredskapsfond

Varberg behöver arbeta långsiktigt med klimatåtgärder och beredskap. Kommunstyrelsen ska utreda förutsättningarna för en klimat- och beredskapsfond som kan finansiera långsiktiga och kostnadseffektiva klimatåtgärder samt insatser som stärker kommunens beredskap.

Utredningen ska föreslå hur fonden kan finansieras och förvaltas, vilka principer som ska gälla för användningen av pengarna och hur insatserna ska följas upp. Juridiska och ekonomiska förutsättningar ska redovisas. Arbetet ska stämmas av med kommunstyrelsen under arbetets gång. Ett förslag till fondens utformning och finansiering ska redovisas till kommunfullmäktige senast tredje kvartalet 2028.

Uppdrag till kommunens bolag

Varberg Energi

Se över försäljning av batteriparken i Tvååker

Kommunen ska värna invånarnas pengar och inte agera riskkapitalist på osäkra marknader. Vi anser att investeringen i batteriparken i Tvååker inte borde ha gjorts. Bolaget har redovisat lägre intjäning än väntat från sina egna energilager, och vi ser en risk att lönsamheten kan försämrats ytterligare.

Varberg Energi ges därför i uppdrag att under 2027 undersöka möjligheten att sälja batteriparken i Tvååker. Bolaget ska jämföra en försäljning med fortsatt ägande och redovisa vad alternativen innebär för ekonomin och risktagandet.

Underlaget ska visa vilket pris en försäljning bedöms kunna ge, eventuella förluster vid försäljningen samt framtida kostnader och investeringsbehov vid fortsatt ägande. Syftet är att kunna ta ställning till en försäljning på affärsmässiga villkor och minska kommunens ekonomiska risk. Uppdraget ska redovisas till kommunfullmäktige senast fjärde kvartalet 2027. Under arbetet ska avstämningar ske med Varbergs Stadshus AB (VSAB).

Uppdrag till socialnämnden

Vi avsätter 10 miljoner kronor till personalen 2027. Från 2028 planeras 20 miljoner till personalen och 10 miljoner till ökad kvalitet för brukare. Genomförandet planeras med medarbetare, brukare och fackliga organisationer.

Omsorg utan minutstyrning

Socialnämnden ska ta bort minutstyrningen i hemtjänsten och utveckla ett arbetssätt som utgår från människors behov. Personalen och de som får hemtjänst ska få större inflytande över hur hjälpen planeras och ges. Pengarna till personalens arbetsvillkor ska användas till omställningen. Det nya arbetssättet ska följas upp för att se hur tryggheten, kontinuiteten och arbetsmiljön påverkas. Socialnämnden ska redovisa arbetet löpande och lämna en slutrapport under fjärde kvartalet 2027.

Tiotimmarpass på natten

Socialnämnden ska återinföra tiotimmarpass för nattpersonalen. Genomförandet ska planeras med personalen och de fackliga organisationerna så att arbetstiderna fungerar för både omsorgen och medarbetarna. Konsekvenser för bemanning och kostnad ska redovisas. En genomförandeplan ska tas fram under 2027.

Scheman med större inflytande

Personalen ska få större möjlighet att påverka sina scheman och få en vardag som fungerar bättre. Socialnämnden ska utforma arbetssättet tillsammans med medarbetare och fackliga organisationer. AI-stöd för schemaläggning ska prövas som hjälp att ta hänsyn till verksamhetens behov och personalens önskemål. Arbetssättet ska redovisas under 2027.

Resurstjänster, flextid och återhämtning

Socialnämnden ska tillsammans med personalen och de fackliga organisationerna se över hur resurspassen kan fungera bättre. En möjlighet att undersöka är rena resurstjänster. Flextid ska återinföras där arbetet tillåter det.

Kommunen ska också tillsammans med facken undersöka vilka undantag från kravet på elva timmars dygnsvila som kan användas enligt gällande lag och centrala kollektivavtal. Villkor för undantag och eventuell dispens, kompenserande vila och konsekvenser för hälsa, bemanning och ekonomi ska redovisas. Målet är arbetstider som fungerar bättre för personalen, med trygg återhämtning. Förslagen ska redovisas under 2027.

Omsorgens vardag och arbetsmiljö

Arbetsskor från 2028

Socialnämnden ska under 2027 utreda hur fria arbetsskor för omsorgspersonalen kan införas. Lämpliga skor, inköp och praktisk hantering ska beskrivas. Utredningen ska vara klar under andra kvartalet 2027 och görs inom befintlig ram. Från 2028 avsätts 1,5 miljoner kronor per år för fullt införande.

Trivsel och självbestämmande

Socialnämnden ska utveckla mer hemtrevliga miljöer på särskilda boenden och LSS-boenden. Förändringarna ska utgå från brukarnas önskemål och personalens erfarenheter, till exempel när det gäller inredning, måltider och aktiviteter. Förslag och kostnader ska redovisas under fjärde kvartalet 2027. Från 2028 avsätts 10 miljoner kronor per år till ökad kvalitet för brukare. Inom LSS ska nämnden också föreslå hur självbestämmandet kan få större utrymme i vardagen.

Välfärdsteknik som frivilligt stöd

Socialnämnden ska utveckla användningen av välfärdsteknik där den ger trygghet och avlastar personalen. Tekniken ska alltid vara frivillig för brukaren och användas med respekt för den enskildes integritet. Den ska komplettera mänsklig omsorg. Arbetet ska följas upp löpande under 2027.

Utbildning, språk och en bättre arbetsmiljö

Som en del av satsningen på personalens arbetsvillkor ska socialnämnden förbättra introduktionen för nyanställda och erbjuda vidareutbildning och språkstöd. Medarbetarna ska få komma till tals. Personalnöjdhet, sjukfrånvaro, bemanning och kontinuitet ska följas upp vid delår och bokslut. Målet är en bättre arbetsmiljö och lägre sjukfrånvaro.

Barn och unga

Ett starkare uppsökande team

Uppsökande teamet möter unga på skolor, fritidsgårdar och andra platser där de finns. Teamet ger råd och stöd till unga och föräldrar och samarbetar med skola, polis och fritidsverksamhet. Arbetet ska fånga upp oro och hjälpa unga tidigt, innan problemen växer.

Från 2028 avsätter vi 3 miljoner kronor per år för fyra ytterligare medarbetare i det uppsökande teamet. Socialnämnden ska använda förstärkningen till att öka närvaron bland unga och ge fler familjer tidigt stöd.

Uppdrag för skolan

Förskole- och grundskolenämnden

Bevara skolor och förskolor på landsbygden

Inga kommunala skolor eller förskolor på landsbygden ska läggas ned under mandatperioden. Om elevunderlaget förändras ska alternativ som upptagningsområden och samnyttjande av lokaler prövas. Förskole- och grundskolenämnden ska också utreda nya mindre skolor, gärna på landsbygden. Nya byggprojekt återkommer för beslut när behov och kostnad är kända. Nämnden ska ta fram underlag till den fortsatta skolplaneringen under 2027.

En trygg skolmiljö och en akutskola

Förskole- och grundskolenämnden ska utreda en akutskola för elever som tillfälligt behöver en annan skolmiljö. Den ska ge stöd till eleven och trygghet och studiero för andra elever. Organisation, kostnader och möjliga statsbidrag ska redovisas. Arbetet för en trygg skolmiljö och mot narkotika ska fortsätta. Utredningen ska redovisas under tredje kvartalet 2027.

Lärarnas undervisningsuppdrag och nya regler

Vi avsätter till att börja med 25 miljoner kronor per år från 2028 för de nya reglerna om lärares och förskollärares undervisning, planering och uppföljning. Pengarna ska bidra till bemanning som ger lärare tid för hela undervisningsuppdraget.

Budgetberedningens underlag anger en preliminär helårskostnad på 25–75 miljoner kronor. Förskole- och grundskolenämnden ska därför under 2027 bedöma hur stort tillskott som behövs från 2028. Nämnden ska visa behovet av personal, hur arbetet kan organiseras och vad som täcks av befintliga pengar och statsbidrag. De 25 miljonerna är en första nivå. Behov av ytterligare pengar och hur de ska finansieras prövas inför budget 2028.

Reglerna börjar gälla den 1 juli 2027. Nämnden ska även visa hur behoven under 2027 ska hanteras. Bemanning, kvalitet och ekonomi ska följas upp varje år.

Fler vuxna för elever i behov av stöd

Vi avsätter 5 miljoner kronor 2027 till fler vuxna som hjälper elever i behov av stöd. Från 2028 tillkommer ytterligare 5 miljoner, så att satsningen blir 10 miljoner kronor per år resten av planperioden. Det kan vara speciallärare, specialpedagoger och elevassistenter, utifrån elevernas behov. Stödet ska komma tidigt och ge kontinuitet i skoldagen.

Nämnden och rektorerna fördelar pengarna efter behoven och följer upp stödet. Satsningen ligger utöver de 25 miljonerna för lärarnas undervisningsuppdrag från 2028. Planeringen ska vara klar inför 2027. Bemanning och elevernas stöd ska följas upp varje år.

Utbildning och lovjobb

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Stärkt utbildning och arbetsmarknad

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden tillförs 5 miljoner kronor 2028. Från 2029 tillkommer ytterligare 5 miljoner, så att satsningen blir 10 miljoner kronor per år resten av planperioden. Nämnden ska använda pengarna där de behövs mest i verksamheten. Pengarna till lovjobb och investeringarna på PS tillkommer därutöver. Användningen följs upp i delår och bokslut.

Fordonsutbildningarnas lokaler

Nämnden ska delta i det gemensamma uppdraget om PS och under 2027 utreda hur byggnation för fordonsutbildningarna kan komma igång. Tillfälliga lokaler ska ingå. Uppdraget ska redovisas samlat med kommunstyrelsen under 2027.

Mer resurser till lovjobb för ungdomar

Det finns sedan tidigare ett uppdrag om kommunalt förmedlade lovjobb för ungdomar. Nu tillför vi pengar för att fler ungdomar ska få en första kontakt med arbetslivet och möjlighet att tjäna egna pengar. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden får 0,5 miljoner kronor 2027. Från 2028 tillkommer ytterligare 1 miljon kronor, så att tillägget blir 1,5 miljoner kronor per år resten av planperioden. Arbetet sker i samverkan med kommunstyrelsen och följs upp varje år.

Uppdrag i hela Varberg

Hamn- och gatunämnden

Cykelvägar på landsbygden

Hamn- och gatunämnden ska utreda behov och möjligheter för fler gång- och cykelvägar på landsbygden. En förstudie för sträckan Skällinge-Rolfstorp ska starta 2027 inom befintliga ramar. Sträckning, kostnad och möjliga finansieringsformer ska beskrivas.

Bättre framkomlighet vid Lassabacka

Hamn- och gatunämnden ska utreda tillfälliga trafikljus vid Lassabackarondellen som kan aktiveras när trafiken är tät. Trafiksäkerhet, framkomlighet och kostnader ska ingå. Utredningen ska redovisas under fjärde kvartalet 2027.

Byggnadsnämnden

Detaljplaner på landsbygden

Vi avsätter 1 miljon kronor per år 2027 och 2028 till landsbygdens detaljplaner hos byggnadsnämnden. Kommunstyrelsens ram minskas samtidigt med 1 miljon kronor varje år. Utan denna satsning är det kommunstyrelsen som finansierar landsbygdens detaljplaner. Kommunfullmäktiges prioritering ska säkerställa att planeringen genomförs och inte väljs bort av kommunstyrelsen. Den särskilda miljonen och överföringen upphör 2029.

En stadsantikvarie för Varberg

Vi inrättar en stadsantikvariefunktion 2027 med 0,8 miljoner kronor. Från 2028 avsätts 1 miljon kronor per år.

Halverad avgift för förhandsbesked

Vi vill sänka tröskeln för den som vill bygga ett hem på landsbygden. En lägre avgift gör det billigare att pröva sina byggplaner och kan bidra till fler bostäder och en levande landsbygd. Avgiften för förhandsbesked halveras från 2028. Byggnadsnämnden tillförs 1,3 miljoner kronor per år för att täcka de minskade intäkterna.

Genomgång av kulturhistoriskt värdefulla byggnader i Varbergs stad

Byggnadsnämnden ska utreda hur en genomgång av kulturhistoriskt värdefulla byggnader i Varbergs stad skulle kunna genomföras. Nämnden ska bedöma arbetets omfattning, kostnader och resursbehov samt hur lång tid genomgången skulle ta. Nämnden väljer vilka befintliga inventeringar och andra kunskapsunderlag som är lämpliga att använda.

Syftet med genomgången är att upptäcka bristande underhåll och risk för förfall, så att stadens kulturhistoriska värden kan värnas.

Utredningen ska återrapporteras till kommunfullmäktige under tredje kvartalet 2027.

Uppdrag till kultur- och fritidsnämnden

Offentlig konst med lokal förankring

Konstnärlig gestaltning ska så långt som möjligt ha anknytning till Varberg och lokala konstnärer. Kultur- och fritidsnämnden ska se över hur lokala konstnärer kan få större utrymme vid kommunens inköp av offentlig konst. Konsten ska bidra till att lyfta fram Varbergs historia, miljöer och identitet.

Tydliga krav på bidrag

Bidrag till föreningar och studieförbund ska följas upp och bara gå till mottagare som står för demokratins grundvärderingar. Kultur- och fritidsnämnden ska följa upp att mottagarna är demokratiskt styrda och att pengarna används till det som stödet är avsett för. Tydliga villkor och insyn ska motverka bidragsfusk och värna förtroendet för föreningslivet.

Driftsbudget

Driftsbudget 2026-2031, mnkr	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Nämndernas ramar						
Kommunfullmäktige	-5,0	-7,0	-6,3	-6,5	-6,7	-7,0
Kommunrevision	-2,4	-2,4	-2,5	-2,6	-2,6	-2,7
Valnämnd	-1,4	-0,3	-0,4	-1,2	-1,2	-0,4
Överförmyndarnämnd	-7,5	-7,8	-8,0	-8,3	-8,6	-9,0
Kommunstyrelsen	-262,0	-323,7	-326,3	-329,9	-331,2	-332,5
Servicenämnden	-35,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Byggnadsnämnden	-32,3	-37,6	-37,8	-34,5	-33,1	-31,8
Kultur- och fritidsnämnden	-238,8	-246,9	-248,9	-250,9	-253,1	-255,4
Hamn- och gatunämnden	-209,1	-225,8	-225,6	-225,8	-226,0	-226,3
Förskole- och grundskolenämnden	-1 697,7	-1 715,9	-1 729,2	-1 724,9	-1 722,7	-1 727,9
Socialnämnden	-1 719,5	-1 768,6	-1 837,7	-1 881,8	-1 921,3	-1 959,2
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-14,6	-16,2	-15,9	-15,6	-15,2	-14,9
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	-434,2	-455,1	-460,3	-462,8	-464,8	-468,3
Summa nämndernas ramar	-4 659,5	-4 807,3	-4 898,8	-4 944,7	-4 986,8	-5 035,4
Gemensamma kostnader						
Externa poster						
Kommungemensamma kostnader	-41,2	-40,7	-68,7	-45,6	-47,7	-47,8
Bidrag till kommunförbundet Räddningstjänsten Väst	-82,0	-84,5	-87,2	-90,0	-92,8	-95,8
Pensionsutbetalningar inkl. löneskatt	-85,1	-86,6	-84,3	-84,4	-84,0	-83,1
Ökning pensions- och semesterlöneskuld	-1,6	-2,0	-9,5	-17,2	-23,5	-23,5
Avsättning ökade lönekostnader	-72,8	-76,5	-182,2	-291,6	-404,8	-522,0
Avskrivningar	-350,9	-395,9	-416,5	-466,1	-474,1	-490,6
Exploateringsintäkter	47,3	9,7	74,7	131,2	143,0	108,5
Interna poster						
Interna kapitalkostnader	485,9	535,2	570,3	637,3	655,6	682,4
Kommunstyrelsens ofördelade medel						
Ökade drifts-, hyres- och kapitalkostnader efter genomförda investeringar	-74,2	-113,4	-140,7	-195,8	-225,3	-253,9
Kommunstyrelsen medel för oförutsedda händelser	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0
Uppdrag stärka kommunens ekonomiska resultat	0,0	110,0	160,0	180,0	190,0	200,0
Verksamhetens nettokostnad	-4 844,2	-4 962,2	-5 092,9	-5 196,8	-5 360,4	-5 571,3
Skatteintäkter	3 991,8	4 176,9	4 368,5	4 565,7	4 780,7	4 997,1
Generella statsbidrag	889,7	931,0	997,0	1 059,9	1 124,0	1 175,7
Finansnetto	59,5	-32,0	-45,5	-48,3	-47,2	-46,3
Resultat	96,8	113,8	227,1	380,6	497,1	555,2

Investeringar för verkliga behov

Kommunens samlade investeringsram är 3 miljarder kronor under 2027–2031. Investeringarna ska möta verkliga behov och genomföras i en takt som kommunen klarar ekonomiskt.

Effektivare investeringar

Målet är att sammantaget spara 15 procent på kommunens investeringar under planperioden 2027–2031.

Besparingarna ska nås genom bättre upphandlingar och rätt ställda hållbarhetskrav enligt svensk lag. Vi ska inte tumma på kvalitet, funktion eller arkitektonisk kvalitet. Byggnaderna ska fungera väl för verksamheten och ha låga kostnader för drift och underhåll. Lägre investeringskostnader får inte leda till dyrare drift eller större underhållsbehov.

Målet omfattar hela kommunens investeringsbudget. De besparingar som räknats in i investeringsplanen bygger på lägre kostnader för byggprojekt och skapar utrymme för AI och PS inom totalramen.

PS och fordonsutbildningarna

Vi avsätter 581,3 miljoner kronor till Peder Skrivares skola under planperioden. Om kostnaderna för PS blir 15 procent lägre genom bättre upphandlingar och rätt ställda krav kommer anslaget att räcka till mer byggnation än samma belopp i styrets förslag. Då motsvarar våra 581,3 miljoner en byggvolym som utan kostnadsminskningen skulle kosta cirka 684 miljoner kronor. Det motsvarar drygt 100 miljoner mer byggnation för samma PS-anslag. Renovering, ombyggnad och nya lokaler ska hänga ihop. Elever och personal behöver fungerande lokaler även medan arbetet pågår.

Under 2027 ska det utredas hur byggnation för fordonsutbildningarna kan komma igång. Tillfälliga lokaler ska ingå och planeras tillsammans med skolans övriga behov.

En egen AI-miljö

AI-miljön får 15 miljoner kronor i investering 2027 och 5 miljoner per år 2029–2031, totalt 30 miljoner. AI-arbetet fortsätter 2028 inom den miljö som byggts upp och med drift inom kommunstyrelsens befintliga ram.

Investeringar i takt med behoven

Förskolan Mentorn flyttas utanför planperioden 2027–2031. En del av investeringarna i framtida särskilt boende och dagverksamhet senareläggs efter 2031. Utbyggnaden ska ske i takt med efterfrågan. Trönninge och Östergården fullföljs enligt plan.

Projektens kostnader och tidplaner preciseras i den fortsatta planeringen.

Finansiell analys

Oförändrad skatt och tydliga resultatmål

Kommunalskatten behålls på 20,33 procent. Budgeten bygger på kommunens ekonomiska underlag, med våra prioriteringar och omställningsuppdrag.

Resultat och tvåprocentsmål

mnkr	2027	2028	2029	2030	2031
Beräknat årsresultat	113,8	227,1	380,6	497,1	555,2
Varav strukturellt resultat	104,1	152,4	249,4	354,1	446,8
Mål: 2 procent av skatter och bidrag	102,2	107,3	112,5	118,1	123,5
Strukturellt resultat i procent	2,04 %	2,84 %	4,43 %	6,00 %	7,24 %
Marginal mot tvåprocentsmålet	2,0	45,1	136,9	236,0	323,3
Omställningsuppdragets årliga effekt	110,0	160,0	180,0	190,0	200,0

Det strukturella resultatet är årets resultat efter avdrag för exploateringsresultatet. Målet är minst två procent av skatter och generella statsbidrag varje år. Tvåprocentsmålet nås varje år i beräkningen.

Omställning och välfärd

Effektiviseringsuppdraget ska inte gå ut över välfärden. Besparingarna ska sökas i administration, inköp, avtal, system och bättre samordning. Skola, vård och omsorg ska ha den kvalitet och bemanning som behövs.

Uppdraget är 110 miljoner kronor 2027. Därefter tillkommer 50 miljoner 2028, 20 miljoner 2029 samt 10 miljoner 2030 och ytterligare 10 miljoner 2031. Besparingarna ligger kvar kommande år. Den samlade årliga nivån blir 160 miljoner 2028, 180 miljoner 2029, 190 miljoner 2030 och 200 miljoner 2031. Kommunstyrelsen ska följa upp genomförandet varje kvartal och visa både kostnadsminskningarna och hur välfärdens kvalitet och bemanning värnas.

Nioårsmålet

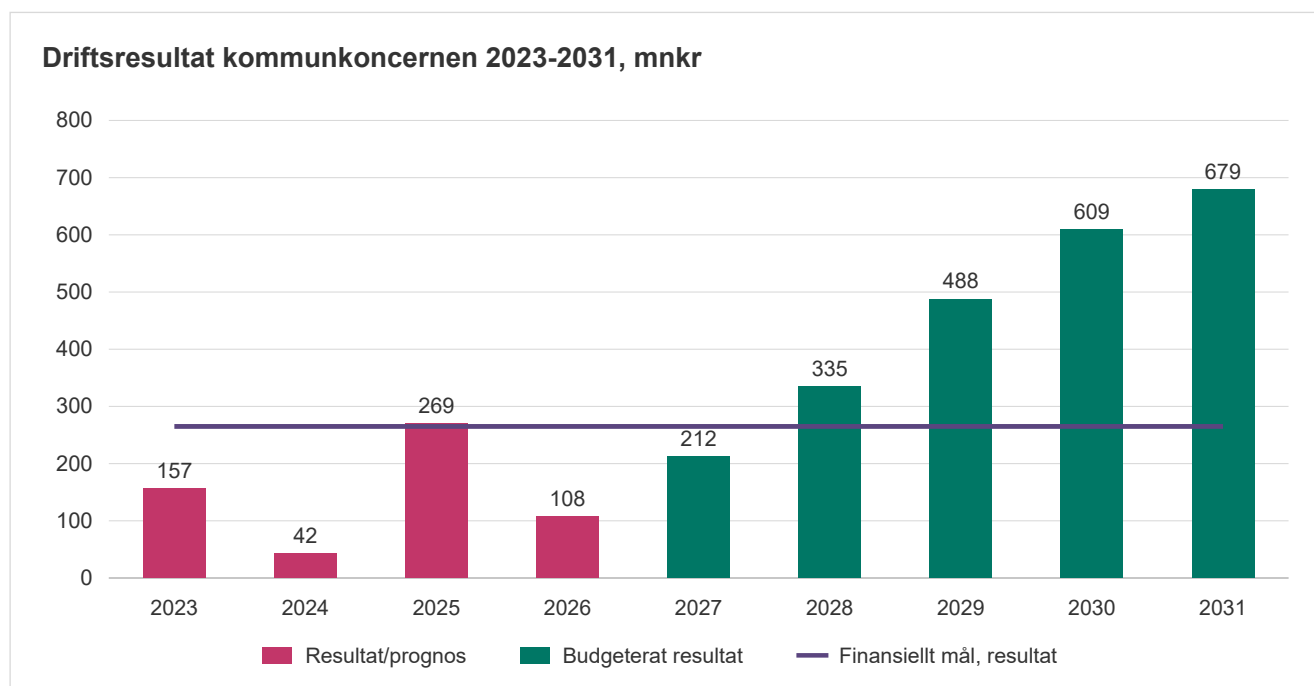
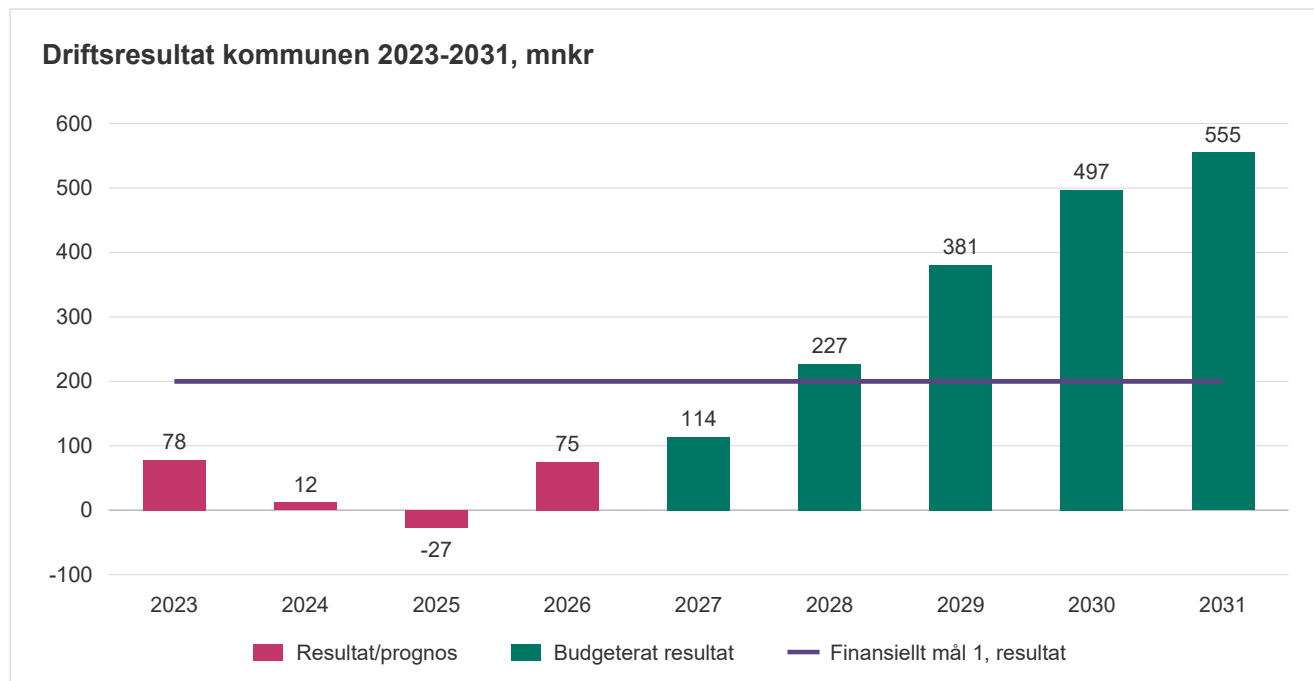
Nioårsgenomsnittet 2023–2031 är 212,4 miljoner kronor, jämfört med målet 200 miljoner. Den samlade marginalen är 111,6 miljoner kronor.

Beräkningen omfattar fyra historiska år, budgetåret 2027 och fyra planår framåt, alltså 2023–2031. År 2026 är en prognos. Nioårsgenomsnittet och kravet på minst två procent strukturellt resultat varje enskilt år följs upp var för sig.

Marginalen 2027 är liten

Marginalen mot tvåprocentsmålet är 2,0 miljoner kronor 2027. Kommunstyrelsen ska följa upp omställningsuppdraget varje kvartal. Uppföljningen ska visa vilka besparingar som uppnåtts och hur välfärdens kvalitet och bemanning värnas.

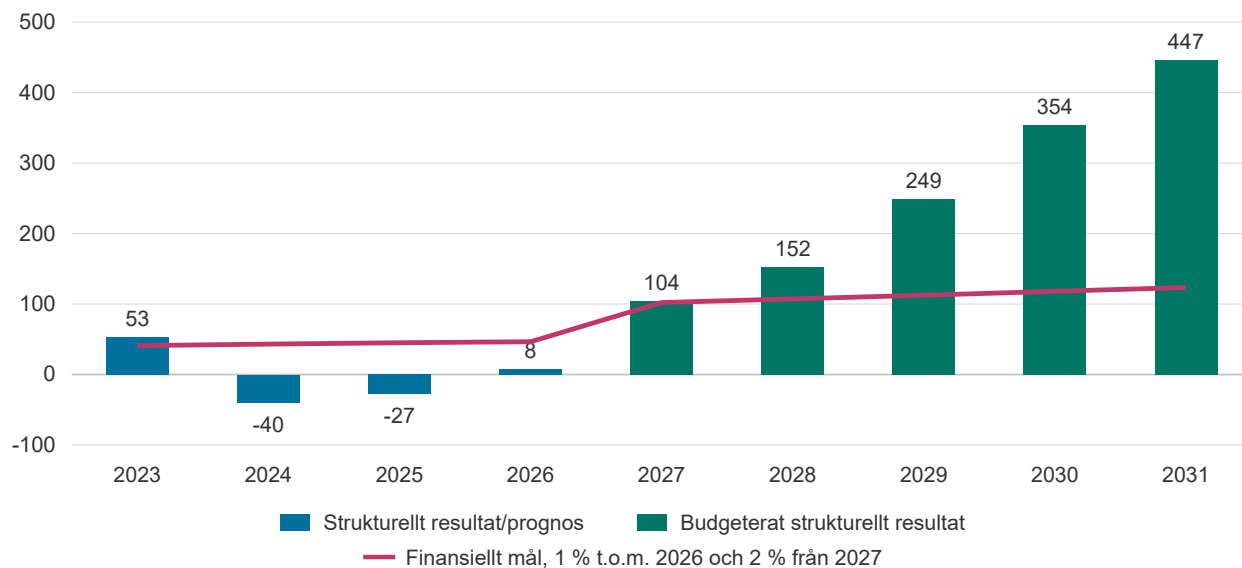
Resultat under nioårsperioden

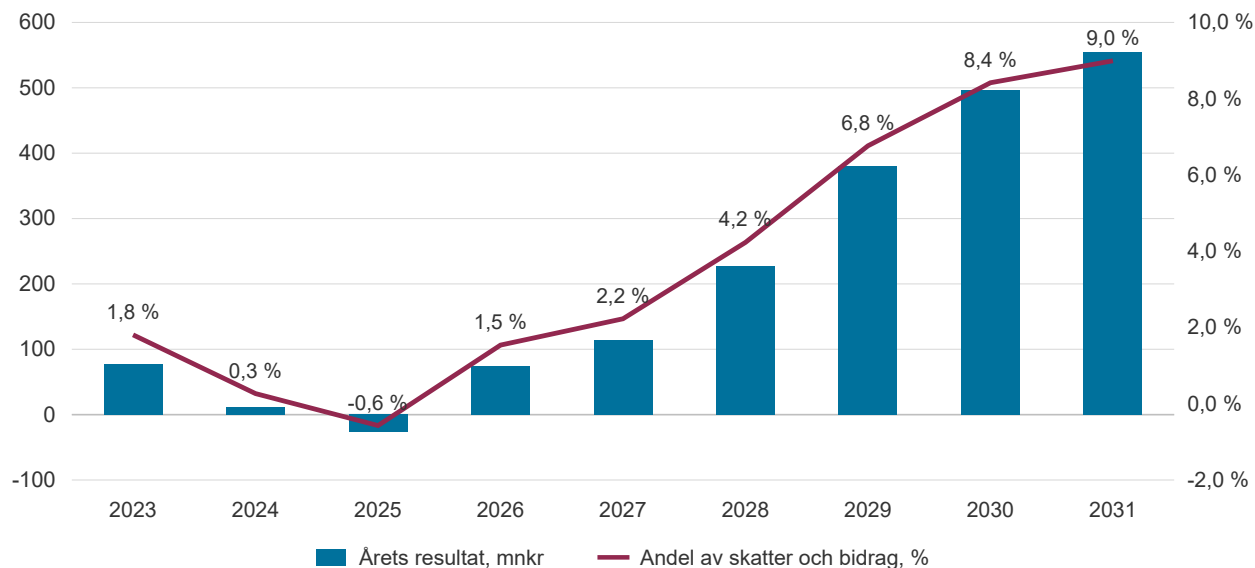
Resultatmålen 200 miljoner för kommunen och 265 miljoner för koncernen avser genomsnittet för 2023-2031. År 2026 är prognos.

Strukturellt resultat och resultatandel

Strukturellt resultat kommunen 2023-2031, mnkr

Årets resultat som andel av skatter och bidrag, %

Soliditet och finansiering

Soliditet under planperioden

procent	2027	2028	2029	2030	2031
Kommunen, inklusive finansiell leasing	37,5 %	38,4 %	41,3 %	44,8 %	49,2 %
Kommunkoncernen	29,9 %	30,8 %	32,5 %	35,4 %	38,7 %

Kommunens soliditet beräknas öka från 37,5 procent 2027 till 49,2 procent 2031. Det långsiktiga målet är minst 50 procent inklusive finansiell leasing. Koncernens soliditet beräknas till 38,7 procent 2031, jämfört med målet minst 30 procent.

Investeringsutgifter under planperioden

mnkr	2027	2028	2029	2030	2031
Kommunens investeringar totalt	921,6	588,2	522,9	517,7	449,7
Varav PS	0,0	106,3	200,0	200,0	75,0
Varav AI-miljön	15,0	0,0	5,0	5,0	5,0

Den samlade investeringsramen är 3 miljarder kronor. Till PS avsätts omkring 581,3 miljoner kronor och till AI-miljön 30 miljoner under perioden. Poster för PS och AI ingår i totalramen.

Lägre kostnader för byggprojekt har redan räknats in i investeringsplanen och används för att hålla totalramen och skapa utrymme för AI och PS. Besparingarna får inte försämra kvaliteten eller öka kostnaderna för drift och underhåll.

Om kostnaderna för PS blir 15 procent lägre genom bättre upphandlingar och rätt ställda krav kommer anslaget att räcka till mer byggnation än samma belopp i styrets förslag. Då motsvarar våra 581,3 miljoner en byggvolym som utan kostnadsminskningen skulle kosta cirka 684 miljoner kronor. Det motsvarar drygt 100 miljoner mer byggnation för samma PS-anslag.

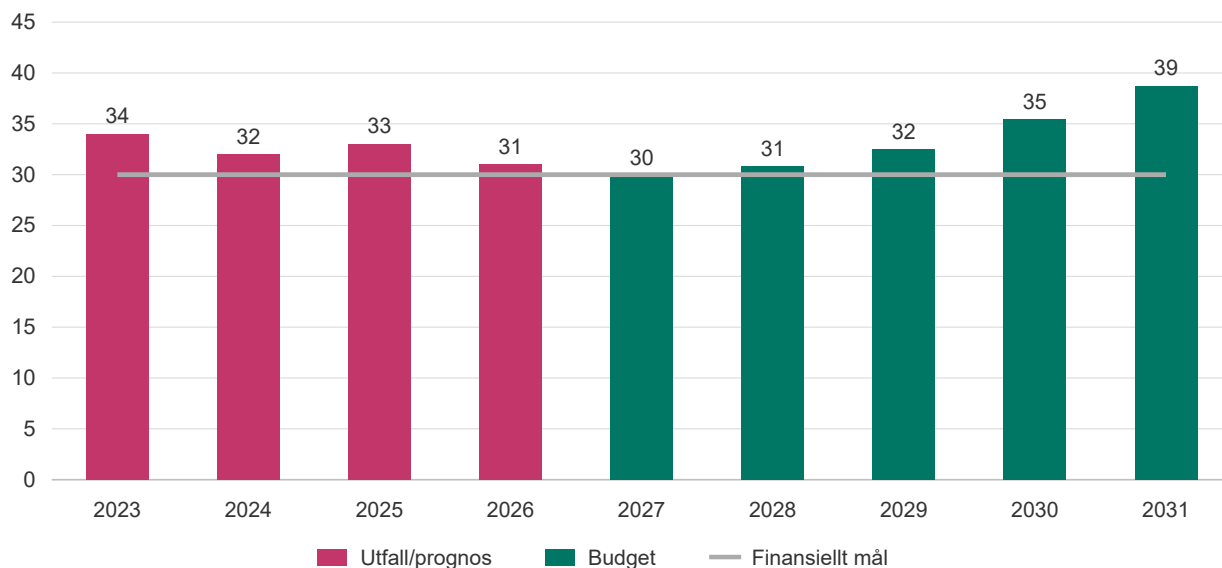
Ekonomi som håller över tid

Resultaten förutsätter att omställningen genomförs och att nämnderna håller sina ramar. Administration, upphandling och AI ska bidra till varaktigt lägre kostnader. Frigjord arbetstid ska följas upp skilt från faktiska kostnadsminskningar.

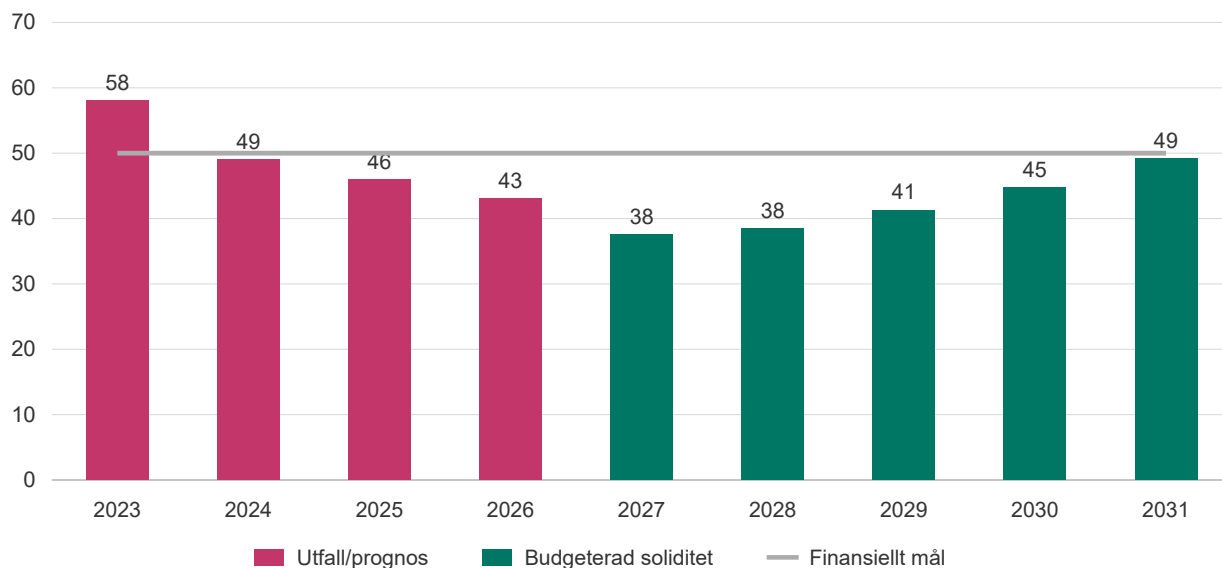
Kustplanen och fondutredningen görs inom kommunstyrelsens befintliga ram. Skyddsåtgärder och eventuell fondfinansiering återkommer för särskilda beslut när kostnaderna är kända.

Soliditetens utveckling

Soliditet kommunkoncernen, %

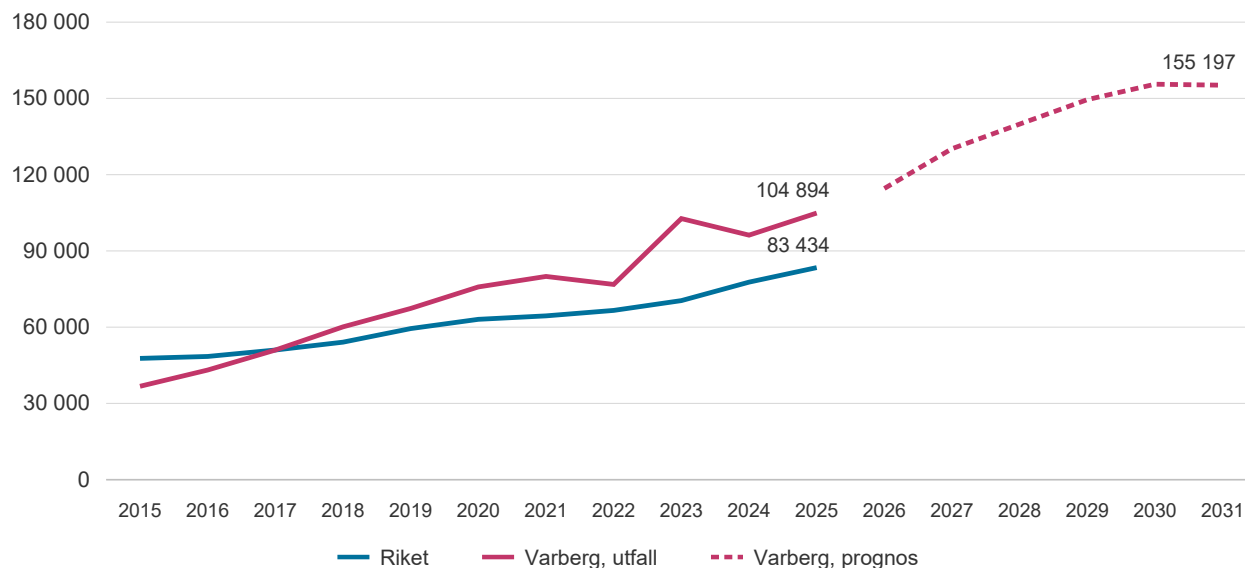
Soliditet kommunen, % (från och med 2027 inklusive finansiell leasing)

Kommunens soliditet redovisas inklusive finansiell leasing från 2027.

Låneskuld och finansiering

Långfristiga skulder kommunkoncern, kr/invånare

Låneutveckling kommun & bolag 2019-2031, mnkr

